

OBSAH

PREDSLOV	11
VYSVETLIVKY A SKRATKY	13
I. KAPITOLA	
ÚSTAVNÝ A POLITICKÝ VÝVOJ SLOVENSKA	15
1. Slovenské politické a ústavnoprávne snahy pred rokom 1918	18
1.1 Pokusy o emancipáciu Slovenska v rámci Uhorska	18
1.2 Rozhodnutie Slovákov budovať vlastný štát	25
2. Ústavnoprávne postavenie Slovenska v rokoch 1918 až 1992	27
2.1 Ústavný vývoj v rokoch 1918 až 1948	27
2.2 Ústavný vývoj v rokoch 1948 až 1989	35
2.3 Ústavný vývoj v rokoch 1989 až 1992	37
II. KAPITOLA	
ÚVOD DO ÚSTAVNÉHO PRÁVA	43
1. Pojem a predmet ústavného práva	45
2. Ústavnoprávne vzťahy a subjekty ústavného práva	54
2.1 Subjekty ústavnoprávných vzťahov	55
2.2 Objekt (predmet) ústavnoprávných vzťahov	56
2.3 Obsah ústavnoprávných vzťahov	57
3. Pramene ústavného práva	57
3.1 Ústava	60
3.1.1 Charakteristické črty Ústavy	62
3.1.2 Preambula Ústavy	68
3.1.3 Štruktúra Ústavy	71
3.2 Ústavné zákony	73
3.2.1 Druhy ústavných zákonov	73
3.2.2 Vzťah Ústavy a ústavných zákonov	75

3.3	Medzinárodné zmluvy	79
3.4	Ďalšie pramene ústavného práva	82
3.5	Rozhodnutia Ústavného súdu	84
3.6	Ústavné zvyklosti a právna doktrína	87
4.	Zodpovednosť a sankcie v ústavnom práve	89
5.	Vzťah ústavného práva k vnútroštátnym odvetviám slovenského právneho poriadku	91
6.	Vzťah ústavného práva k externým právnym poriadkom	92
6.1	Vzťah ústavného práva a medzinárodného práva	93
6.2	Vzťah ústavného práva a práva Európskej únie	95
7.	Štátne symboly	99
7.1	Štátny znak	100
7.2	Štátna vlajka	101
7.3	Štátna pečať	103
7.4	Štátna hymna	103
7.5	Neoficiálne „symboly“ štátu	104
7.6	Štátne vyznamenania	107
8.	Štátne občianstvo	109
8.1	Právna úprava štátneho občianstva	112
8.2	Nadobúdanie štátneho občianstva	114
8.3	Strata štátneho občianstva	118
8.3.1	Prepustenie zo štátneho zväzku	118
8.3.2	Nadobudnutie cudzieho štátneho občianstva	118
8.4	Práva a povinnosti spojené so štátnym občianstvom	120
8.5	Ústavnoprávne postavenie cudzincov	124
8.6	Občianstvo Európskej únie a jeho obsah	126

III. KAPITOLA

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY SLOVENSKEHO KONŠTITUCIONALIZMU

1.	Princíp zvrchovaného štátu	129
2.	Princíp demokratického štátu	133

3. Princíp právneho štátu	135
4. Princíp delby moci	141
5. Princíp pluralizmu	142
6. Princíp zabezpečenia a ochrany základných práv	143
7. Princíp republikánskeho parlamentarizmu	145
8. Princíp sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky	146
9. Princíp unitárneho štátu	148
10. Princíp územnej samosprávy	148
11. Princíp neutrality	149
IV. KAPITOLA	
EUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY	152
1. Osobné práva a slobody	154
2. Politické práva a slobody	156
3. Práva národnostných menšín a etnických skupín	158
4. Hospodárske, sociálne a kultúrne práva	160
5. Právo na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva	165
6. Právo na súdnu a inú právnu ochranu	167
V. KAPITOLA	
NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY	169
1. Všeobecné poznámky	170
2. Poslanec Národnej rady a jeho mandát	173
2.1 Ústavný koncept mandátu	173
2.2 Práva a povinnosti poslanca	176
2.3 Poslanecká imunita	177
2.4 Zánik mandátu	180
3. Pôsobnosť Národnej rady	181
3.1 Pôsobnosť v oblasti zákonodarnej činnosti a zákonodarný proces	182

3.1.1	Zákonodarná iniciatíva	184
3.1.2	Prerokovacia a schvaľovacia etapa	185
3.1.3	Promulgačná etapa	188
3.2	Pôsobnosť v oblasti kontroly	192
3.3	Kreačná pôsobnosť	195
3.4	Pôsobnosť v oblasti zahraničných vzťahov	197
4.	Organizácia činnosti Národnej rady a jej orgány	198
4.1	Ustanovujúca schôdza Národnej rady	199
4.2	Riadne a mimoriadne schôdze Národnej rady	201
4.3	Orgány Národnej rady	204
4.3.1	Predseda a podpredsedovia Národnej rady	204
4.3.2	Výbory Národnej rady	204
 VI. KAPITOLA		
	REFERENDUM	207
1.	Všeobecné poznámky	208
2.	Vyhlasovanie referenda	210
2.1	Podmienená právomoc prezidenta republiky	211
2.2	Preventívna súdna kontrola ústavnosti predmetu referenda	213
3.	Oblasť uplatnenia referenda	215
3.1	Vymedzenie predmetu referenda v ústavnom texte	215
3.2	Interpretácia predmetu referenda Ústavným súdom	217
4.	Právne účinky referenda	219
 VII. KAPITOLA		
	PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY	227
1.	Všeobecne k postaveniu prezidenta republiky	228
2.	Právomoci prezidenta republiky	232
2.1	Prezident republiky a Národná rada	233
2.1.1	Suspenzívne veto voči schváleným zákonom	233
2.1.2	Právomoc rozpustiť Národnú radu	234

2.1.3	Správa o stave republiky	236
2.1.4	Zvolanie ustanovujúcej schôdze Národnej rady	237
2.2	Prezident republiky a vláda	237
2.2.1	Kreácia vlády	238
2.2.2	Ukončenie pôsobenia vlády a člena vlády	244
2.3	Menovacie právomoci prezidenta republiky	252
2.3.1	Menovanie generálneho prokurátora	252
2.3.2	Menovanie sudcov Ústavného súdu	254
2.3.3	Menovanie a odvolávanie sudcov	258
2.3.4	Menovanie predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu	259
2.3.5	Menovanie členov súdnej rady	260
2.3.6	Ďalšie menovacie právomoci	261
2.4	Právomoci prezidenta republiky vo vzťahu k zahraničiu	261
2.5	Prerogatívy hlavy štátu	262
2.6	Prezident republiky ako hlavný veliteľ ozbrojených síl	263
3.	Zastupovanie prezidenta republiky	264
4.	Zodpovednosť prezidenta republiky	267
4.1	Ústavné limity výkonu právomocí prezidenta republiky	267
4.2	Obžaloba prezidenta republiky	268
4.3	Ľudové hlasovanie o odvolaní prezidenta republiky	271
4.4	Vzdanie sa funkcie a opätovné nezvolenie prezidenta republiky	271

VIII. KAPITOLA

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY	273	
1. Ústavné základy pôsobenia vlády	274	
1.1	Dôvera Národnej rady	275
1.2	Fakultatívna demisia vlády	277
1.3	Obligatórna demisia vlády	278
1.4	Od vymenovania vlády po vyslovenie dôvery	279
1.5	Odvolaná vláda	280
1.6	Čo s rôznymi označeniami vlády?	281

2. Pôsobnosť vlády	284
--------------------------	-----

IX. KAPITOLA

SÚDNA MOC	287
------------------------	-----

1. Ústavné princípy súdnej moci	289
--	-----

1.1 Adekvátna právomoc	289
------------------------------	-----

1.2 Sudcovská nezávislosť	291
---------------------------------	-----

1.2.1 Inštitucionálne záruky	291
------------------------------------	-----

1.2.2 Osobné záruky	293
---------------------------	-----

1.2.3 Zisťovanie nezávislosti v podmienkach Slovenskej republiky	295
--	-----

1.3 Neustrannosť sudcov	297
-------------------------------	-----

2. Ústavný súd Slovenskej republiky	300
--	-----

2.1 Základná charakteristika Ústavného súdu	300
---	-----

2.2 Kreácia a postavenie sudcov Ústavného súdu	304
--	-----

2.3 Organizácia Ústavného súdu	306
--------------------------------------	-----

2.4 Pôsobnosť Ústavného súdu	307
------------------------------------	-----

2.5 Konanie pred Ústavným súdom	316
---------------------------------------	-----

3. Všeobecné súdnictvo	321
-------------------------------------	-----

4. Súdna rada	323
----------------------------	-----

5. Sudcovská tvorba práva	328
--	-----

5.1 Zdroje sudcovskej tvorby práva	328
--	-----

5.2 Normativita sudcovskej tvorby práva	330
---	-----

5.3 Publikácia sudcovského práva	333
--	-----

X. KAPITOLA

ÚZEMNÁ SAMOSPRÁVA	335
--------------------------------	-----

1. Verejná správa a samospráva	336
---	-----

2. Organizácia územnej samosprávy	341
--	-----

3. Obecná samospráva – formy jej uskutočňovania a znaky	344
--	-----

3.1 Orgány obce	351
-----------------------	-----

3.2 Právna normotvorba obce	361
-----------------------------------	-----

4. Regionálna samospráva – samosprávny kraj	368
--	-----

4.1 Samosprávny kraj a formy jeho činnosti	371
XI. KAPITOLA	
VOĽBY A VOLEBNÉ PRÁVO	376
1. Pojem a význam volieb a volebného práva	378
2. Politické strany ako rozhodujúci subjekt volebnej súťaže	381
2.1 Ústavnoprávne postavenie politických strán	382
2.2 Vznik a zánik politických strán	384
2.3 Financovanie politických strán	385
2.4 Európske politické strany	387
3. Pramene volebného práva	388
3.1 Zákonná úprava volebného práva pred jeho kodifikáciou	390
3.2 Zákonná úprava volebného práva po jeho kodifikácii v roku 2014	391
4. Princípy volebného práva	393
4.1 Všeobecnosť	394
4.2 Rovnosť	396
4.3 Priamosť	399
4.4 Tajné hlasovanie	400
5. Organizácia volieb, ich priebeh a zisťovanie ich výsledkov	402
5.1 Organizácia a priebeh volieb vo všeobecnosti	403
5.1.1 Vyhlasovanie volieb a čas ich konania	403
5.1.2 Štátna komisia pre voľby a ďalšie volebné orgány	404
5.1.3 Evidencia voličov a zoznamy voličov	407
5.1.4 Volebné okrsky a volebné miestnosti	408
5.1.5 Hlasovanie	409
5.2 Jednotlivé druhy volieb v Slovenskej republike	412
5.2.1 Voľby do Národnej rady Slovenskej republiky	412
5.2.2 Voľby do Európskeho parlamentu	417
5.2.3 Voľby prezidenta republiky	420
5.2.4 Voľby do orgánov územnej samosprávy	424
6. Volebná kampaň	429

6.1 Pojem volebná kampaň a jej význam	429
6.2 Subjekty vedúce volebnú kampaň	432
6.3 Spôsoby vedenia volebnej kampane	434
6.4 Financovanie volebnej kampane	436
XII. KAPITOLA	
ORGÁNY OCHRANY PRÁVA	439
1. Verejný ochranca práv	442
2. Prokuratúra Slovenskej republiky	457
3. Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	470
O AUTOROCH	478